

ALKOHOLPOLITISK PLAN FOR OS KOMMUNE 2020-2024

Kommunestyrets vedtak av 18.11.2021

Sak 21-5521

INNHOLDSFORTEGNELSE

Målsetninger	3
Generelle retningslinjer	3
Bevillingsgebyrer	4
Definisjoner	4
Kriterier	5
Skjenkebevillinger	5
Alminnelig skjenkebevilning	5
Ambulerende	5
Enkeltanledninger	5
Salgsbevillinger	6
Ambulerende salg/bestilling fra butikk	6
Sanksjoner/inndragning	6
Alkoholforeskriftens Kap.10 om inndragning av salg- og skjenkebevillinger	6
Prikktildeling (forskriften§10-3)	7
Skjønnsutøvelse ved prikktildeling (§ 10-4)	8
Saksbehandling ved tildeling av prikker	9
Kontroll av salgs- og skjenkesteder	9

MÅLSETNINGER

- Planen gir retningslinjer for Os kommunes salgs- og skjenkepolitikk for perioden 01.07.20-30.06.2024, og er utformet og vedtatt i henhold til gjeldende lovbestemmelser for salg og skjenking, jfr. Alkoholloven og Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk.
- De enkelte søknader om salgs- og skjenkebevillinger, og kontroll med innvilgede bevillinger, behandles i overensstemmelse med Os kommunes politiske prinsipper som er formidlet i planen, og gjeldende lovverk.
- Os kommune vil arbeide for å redusere de samfunnsmessige og individuelle kostnadene forårsaket av alkoholbruk, gjennom å søke å begrense alkoholkonsumet, samt bidra til å skape en selvkritisk holdning til alkoholkonsum.
- Os kommune vil arbeide for å fremme alkoholfrie arenaer for både ungdom og voksne i kommunen.
- Os kommune ønsker å bidra til en mer restriktiv holdning til alkoholserving i kommunen.

GENERELLE RETNINGSLINJER

- Behandling av bevillingssøknader er delegert til administrasjonen fra Formannskapet. Bevillingsperioden er vedtatt til 4 år. Gjeldende bevillinger kan fornyes for en ny periode på 4 år uten at ny søknad fremmes, så fremt vilkårene for bevilling ikke er brutt gjennom foregående periode. Jfr. Alkoholloven § 1-6.
- Søknad om salgs- og skjenkebevilling kan avslås på grunnlag av uttalelse fra politiet om søkerensandel knytter seg til alkoholloven, eller annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål. Eller, fra skatte og avgiftsmyndighetene omandel i henhold til denne lovgivningen, jfr. Alkohollovens §1-7. Kommunen kan også innhente opplysninger fra kommunens ruskonsulent i forbindelse med søknad om bevilling. Melding om gitte bevillinger sendes politikontakt og skattemyndigheter.
- I henhold til alkohollovens §1-7 skal det til hver bevilling utpekes en salgsstyrer eller skjenkestyrer med stedfortreder som skal godkjennes av kommunen. Styrer og stedfortreder må være ansatt på salgs- eller skjenkestedet eller ha en eierstilling, være over 20 år og ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven. Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøve innen to måneder etter styrer og stedfortreders tiltredelse. For avleggelse av prøve betales forskuddsgebyr på kroner 400,-. Bevillingshaver skal

sørge for at alle ansatte som selger og skjenker alkohol skal ha gjennomgått e-læringskurs i Ansvarlig Vertskap.

- Ved tildeling, fornyelse, og avslag av bevilling legges det vekt på om søker kan anses egnet til å ha salgs- og skjenkebevilling:
  - Brudd på vilkår som er satt for bevillingen
  - Brudd på skjenke- eller aldersbestemmelser
  - Endring av driftskonsept uten godkjenning
  - Klanderverdige ordensforhold ved bevertningsstedet
  - Brudd på reklamebestemmelser
- Ved tildeling av bevilling skal skjenkelokalets beliggenhet, størrelse og beskaffenhet, samt målgruppen for virksomheten og næringspolitiske hensyn tillegges vekt. Negativ erfaring med tidligere driftsform, lokalets egnethet og størrelse, trafikale og ordensmessige problemer, og hensynet til lokalmiljøet for øvrig skal vektlegges.
- Det gis ikke alminnelig skjenkerett ved idrettsarrangementer eller ved arrangementer som er beregnet på barn og unge.

BEVILLINGSGEBYR

Bevillingsgebyret for salgsbevillinger, alminnelige skjenkebevillinger og for enkeltanledning beregnes på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk, og beregnes etter de til enhver tid gjeldende satser per vareliter som er fastsatt i Alkoholforskriften §6-2. Gebyret fastsettes for et kalenderår om gangen, og forskriften fastsetter også et minimumsgebyr per år for henholdsvis salg og skjenking.

Ambulerende bevillinger belastes i henhold til den til enhver tid fastsatte sats i Alkoholforskriften. Kommunen kan i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. Kommunestyret har vedtatt at mindre kulturarrangementer og arrangementer i regi av frivillige organisasjoner (enkeltanledninger) skal belastes med samme gebyr som gjelder for ambulerende skjenkebevillinger.

DEFINISJONER

- Alkohol gruppe 1: Drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 % alkohol
- Alkohol gruppe 2: Drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 % alkohol
- Alkohol gruppe 3: Drikk som inneholder mellom 22 og 60 % alkohol

Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet. Med skjenking forstås salg for drikking på stedet.

KRITERIER

All servering og skjenking av alkoholholdig drikk mot en eller annen form for betaling krever bevilling. Ansvarlig skjenkestyrer må være fylt 20 år (legitimasjon kreves). Det er bevillingshavers plikt og ansvar å sette seg inn i de gjeldende lover og retningslinjer, og at bevillingen utøves på en forsvarlig måte etter disse. Bevillingen skal kunne forevises på arrangementet.

SKJENKEBEVILLINGER

Følgende bevillinger kan tildeles:

Alminnelig skjenkebevilling:

Hjemles i alkoholovens §§ 4-2

Bevillingen gjelder for et bestemt lokale og en bestemt type virksomhet. Det kan gis bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 1, alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 eller all alkoholholdig drikk.

Maksimal skjenketid:

Fredag/lørdag: Gruppe 1 og 2 fra kl 11.00-02.00 Gruppe 3 kl. 13.00-02.00

Andre dager: (inkludert søn- og helligdager) Gruppe 1 og 2 fra kl 11.00-24.00 Gruppe 3 fra kl. 13.00-24.00

Utskjenket alkohol skal være konsumert senest 30 minutter etter skjenketidens utløp.

Utendørs servering: Det kan gis bevilling for skjenking av gruppe 1,2 og 3. Utearealet må være tydelig avgrenset og ha tilknytning til et ordinært skjenkested.

Maksimal skjenketid utendørs:

- Gruppe 1 og 2: kl. 08.00 til kl. 24:00
- Gruppe 3 kl. 13:00 til kl. 24:00

Ambulerende skjenkebevilling:

Hjemles av alkoholoven § 4-5:

Ambulerende bevillinger kan gis for alkoholgruppe 1, 2 og 3. Ambulerende bevilling gis bare til sluttede selskaper. Med ”sluttede selskap” menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål, i et bestemt lokale. Søknad om slik bevilling bør være kommunen i hende innen 3 uker før arrangementet skal avholdes. Det underrettes og innhentes uttalelse fra politi eller andre for søknader om ambulerende skjenkebevilling. Imidlertid skal politiet underrettes om tiltaket. Søknaden avgjøres av Rådmannen.

Enkeltanledning:

Hjemles av alkoholloven § 1-6.

Bevilling for en enkelt, bestemt anledning / en bestemt del av året gjelder for åpne arrangementer som for eksempel festivaler, konserter og dansetilstelninger. Søknad om slik bevilling bør være kommunen i hende innen 3 uker før arrangementet skal avholdes. Det kan innhentes uttalelse fra politi, skattemyndigheter og sosialtjeneste i kommunen for søknader om enkeltanledning. Det er ikke krav om bestått kunnskapsprøve. Politiet og kontrolltjenesten skal underrettes om tiltaket. Søknaden avgjøres av Rådmannen.

SALGSBEVILLINGER

Hjemles i alkohollovens §3-1.

Det kan gis bevilling for salg av gruppe 1 ved dagligvareforretninger.

Salgstider:

- Kl. 08:00-20:00 mandag-fredag
- Kl. 08:00-18:00 dager før søndager og helligdager (unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag).
- Det er ikke tillatt med salg på søndager og helligdager, 1. og 17. mai.

Ambulerende salg/bestilling fra butikk:

Os kommune vil ikke bevilge ambulerende salg/bestilling av alkohol fra butikk. Alkohol er ikke en livsnødvendighet og tilhører ikke det basale behovet for mennesker. Dette vil i tillegg stride mot Os kommunes arbeide for å redusere de samfunnsmessige og individuelle kostnader forårsaket av alkoholbruk. Samt strider det mot å skape en selvkritisk holdning til alkoholkonsum.

SANKSJONER/INNDRAGNING

I henhold til alkohollovens §1-8 kan kommunestyret inndra en bevilling for en tidsbegrenset periode eller for resten av bevillingsperioden, dersom vilkårene i lovens §1-7b (uklanderlig vandel) ikke lenger er fylt, eller dersom bevillingshaver ikke overholder de rettingslinjer i dette planverk. En bevilling kan også inndras dersom det skjer omsetning av narkotika på skjenkestedet, dersom det skjer gjentatt diskriminering ved skjenkestedet eller om den ikke er benyttet det siste året.

Bestemmelsen i alkoholforskriftens §§10-1 til 10-6 vedtar prikktildeling ved brudd på bevillingshavers alkoholrettslige forpliktelser. Prikker kan tildeles på bakgrunn av gjennomført kontroll i henhold til alkoholforskriftens kapittel 9, eller rapport fra andre myndigheter som politiet. Dersom bevillingshaver blir tildelt 12 prikker i løpet av 2 år skal bevillingen inndras.

Alkoholforskriftens Kap.10 om inndragning av salg- og skjenkebevillinger

Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll blitt

gjennomført i henhold til denne forskriften, eller rapport fra andre myndigheter. Brudd som avdekkes ved veiledningsbesøk, skal ikke medføre prikker. Dette for å sikre en god og fri dialog mellom bevillingshaver og kontrollør. Periode for beregning av prikker: Det er vedtatt 2-års periode regnet fra overtredelsestidspunktene for virkning av prikker i forskriften § 10-2. Etter 2 år slettes prikkene. 12 prikker i løpet av 2 år skal medføre inndragelse av bevilling for én uke. Flere enn 12 prikker i perioden skal medføre følgende tillegg i inndragning:

Antall prikker

Antall dager inndragning:

1 prikk - 1 dags inndragning

2-3 prikker - 2 dager inndragning

4-5 prikker - 3 dager inndragning

6-7 prikker - 4 dager inndragning

8-9 prikker - 5 dager inndragning

10-11 prikker - 6 dager inndragning

12 prikker - 7 dager inndragning

Prikktildeling (forskriften §10-3):

Ordningen er obligatorisk og kommunen er forpliktet til å følge de anvisninger som følger av forskriften. Antall prikker knytter seg til overtredelsens alvorlighetsgrad. Flere likeartede brudd ved samme kontroll regnes som ett brudd, men kan virke skjerpene og medføre tillegg av prikker, se punktet om skjønnsutøvelse ved prikktildeling. Salg og skjenking til mindreårige er ansett som en av de groveste overtredelsene av alkoholloven.

Følgende overtredelser fører til tildeling av **åtte** prikker

- Salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd.
- Brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften.
- Brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7.
- Hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9. 4.6.5

Følgende overtredelser fører til tildeling av **fire** prikker:

- Salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften.
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-7 og § 4-4.
- Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd.
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av **to** prikker:

- Det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften.

- Mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholoven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften.
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften.
- Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften.
  - Brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholoven § 1-7c.
  - Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholoven § 1-8 annet ledd.
  - Gjentatt diskriminering, jf. alkoholoven § 1-8 annet ledd. 4.6.7

Følgende overtredelser fører til tildeling av **en** prikk:

- Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften.
- Brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften.
- Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften.
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften.
- Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften.
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholoven § 3-2 og § 4-3.
- Brudd på reklameforbudet, jf. alkoholoven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften. 23
- Andre overtredelser som omfattes av alkoholoven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholoven § 3-1 sjette ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

Skjønnsutøvelse ved prikktildeling (§ 10-4):

Det kan tildeles færre prikker ved en overtredelse enn det som følger av § 10-3 ved helt spesielle og svært formildende omstendigheter. Både «spesielt» og «formildende» må være oppfylt for at unntaket får anvendelse.

- Falsk legitimasjon: det skal svært mye til for at unntaksbestemmelsen får anvendelse med dette som begrunnelse.
- Alkohol tatt med inn eller brakt ut: det kan tenkes situasjoner der det er umulig for bevillingshaver å oppdage dette.
- Omsetning av narkotika: dersom skjenkestedet selv har tilkalt politiet grunnet mistanke om narkotikaomsetning, bør dette være formildende.

Det kan tildeles flere prikker ved en overtredelse enn det som følger av § 10 - 3 ved svært skjerpene omstendigheter. Terskelen for å bruke bestemmelsen, skal være høy og fange opp de tilfellene hvor det for eksempel foreligger grov uaktsomhet eller forsett, der overtredelsens karakter er klart mer alvorlig enn normaltillfellene eller der det har blitt avdekket et betydelig antall likeartede overtredelser ved stedet.

- Lav alder: jo yngre vedkommende er, desto grovere regnes overtredelsen. Mengde solgt alkohol til vedkommende kan skjerpe ytterligere.
- Åpenbart påvirket: grad av beruselse kan være relevant og mengde alkohol som er solgt til

vedkommende.

- Skjenking og salg utover fastsatt åpningstid: jo lenge tid etter fastsatt tid for skjenking og salg, desto grovere overtredelse.
- Hindret kontroll: dette kan være en skjerpene omstendighet og svært skjerpene dersom motiv er å skjule overtredelser.
- Uforsvarlig drift: dersom driften fremstår som så uforsvarlig etter en helhetsvurdering, kan dette være skjerpene.

Utøvelse av skjønn krever skriftlig begrunnelse og eventuell tilleggsdokumentasjon slik at vedtaket kan etterprøves ved en eventuell klage.

SAKSBEHANDLING VED TILDELNING AV PRIKKER

Saksbehandlingen foregår på grunnlag av det til enhver tid gjeldende delegeringsreglement.

1. Kommunen mottar melding om brudd fra kontrollør eller andre myndigheter (§10-1).
2. Kommunen forhåndsvarsler om tildeling av prikker, jf. Forvaltningsloven § 16 (§10-5).
3. Bevillingshaver gis anledning til å inngi forklaring/tilleggsopplysninger/imøtegå påstand om brudd.
4. Formannskapet fatter enkeltvedtak om tildeling av prikker.
5. Ev. klage behandles etter forvaltningslovens regler. Fylkesmannen er endelig klageorgan hvis opprinnelig vedtak opprettholdes.
6. Kommunen sender ut forhåndsvarsling om inndragning av bevilling.
7. Formannskapet fatter vedtak om inndragning ved 12 prikker (§10-3).
8. Vedtak om inndragning bør iverksettes innen 4 uker (§10-6).
9. Ev klage behandles etter forvaltningslovens regler. Fylkesmannen er endelig klageorgan hvis opprinnelig vedtak opprettholdes. 24
10. Bevillingshaver kan «samle opp» prikker og klage på et senere tidspunkt.

KONTROLL AV SALGS- OG SKJENKESTEDER

Kommunen har ansvar for å føre kontroll med bevillingene, jfr. Alkoholoven §1-9 og alkoholforskriften kapittel 9. Kommunen skal overvåke at den løpende virksomheten ved salgs- og skjenkestedene drives på en forsvarlig måte og i overensstemmelse med de regler som er fastsatt.

Kommuneadministrasjonen ved rådmannen har delegert ansvar for å engasjere kontrollører som skal foreta uanmeldte kontroller minimum tre ganger per år av alle faste salgs- og skjenkesteder i kommunen. Kontrollørene avgir rapport direkte til rådmannen. Kopi av kontrollrapporter skal sendes lensmannen.